

یادداشت **محدث تک‌فلاح؛** دبیر گروه خانواده

تضمین رشد

و بالندگی بانوان در اجتماع

چهارراه ولیعصر چند روزی است که در فضای مجازی سسر و صدا به پا کرده؛ ملامتن‌هایی شامل عبارت «برخورد وحشیانه» در این بین فضا را گرم کرد که دست به‌دست هم‌شد. روزهای اول بیشتر و به مرور کمتر. اما هنوز قطع نشده است. نظرات در مورد رعایت حجاب متفاوت است اما خوب است چند نکته را به‌هم مرور کنیم:

۱ طبق فرمایش رهبر معظم انقلاب که در تاریخ ۱۵ فروردین ۱۴۰۲ در دیدار مسئولان و کارگزاران نظام ایراد شد، «کشف حجاب حرام شرعی و سیاسی است.» پس کمی تکلیف‌تایینچامشخص است.

هرچند گروه‌های زیادی طی این ۴۳‌سال تلاش بر به‌رزدن نظم در اجرای قوانین کشور رداشته‌اند اما در سال‌های اخیر و بعد از رخدادهای مهر ۱۴۰۱ این تلاش‌هایش ازپیش دیده شده و متمرکز روی مسائل مرتبط با حوزه زنان بوده است.

حجاب موضوع محدود به امروز و دیروز و این دولت و این نظام نبوده و از دیرباز با تمدن ایران عجین بوده است و نه‌تنها پوشش که به «حیا» در افراد برمی‌گردد.

جالب این است که حضور زن در جامعه یکی از موارد مطلوب و مورد توجه جمهوری اسلامی است و از بهمن ۱۳۵۷ تاکنون بارها و بارها این موضوع ثابت شده که این نظام یکی از بسترهای موفق «رشد و بالندگی بانوان در اجتماع» بوده است اما همین نکته برای کوردلان و ناشنویان حق و حقیقت، آزاردهنده است لذا هدف حمله رسانه‌ها و اتاق فکرهایی قرار گرفته شد که چشم‌نذارند بالندگی سالم بانوان این کشور را ببینند.

در این راستا ماموریت اجبرشدگان خود در رسانه‌های فارسی‌زبان‌شان را بر تخریب قوانینی تعریف کردند که پایه و اساس حضور زن در اجتماع است و اولویت هم با تخریب قانون «پوشش اجباری» بود.

از آنجا که دین اسلام آیات متعددی را برای رعایت حدود پوشش در قرآن کریم ارائه داده است، موضوع حدود شرعی این پوشش همیشه از سوی مسلمانان واجب‌الاجرا بوده است.

در کنار تمام اصول و فروع دین که برای حفظ تعامل سالم در جامعه به مرد و زن توصیه شده است، از امر به معروف و نهی از منکر نیز به‌عنوان یکی دیگر از واجبات نام برده شده است.

رعایت اصولی برای دوری از حواشی و پراختن به «انسان بودن زن و نه زن بودن او»، همیشه مورد نقد و بررسی جامعه‌شناسان و پژوهشگران امر بوده اما تأثیر امر به معروف و نهی از منکر با تأکید بر تذکر لسانی، در این مسیر برای رسیدن و «زدیک شدن به قله» انکارناپذیر است.

وجود قانونی برای رعایت حداقل‌های پوشش در جمهوری اسلامی متضمن دوری از حواشی و پراختن به اصل است و مطالبه رعایت قوانین از سوی مسئولان و مردم حاضر در میدان نیز از حقوق اولیه اعضای هر جامعه‌ای است.

انگشت‌شمار هم دیده می‌شوند که تذکر را دریافت می‌کنند و بدون توجه از کنار این افراد رد می‌شوند.

در همان چارچوبی است که قانون مجاز دانسته تذکره‌های مودبانه و متین و آرام بدون کوچک‌ترین درگیری و برخورد فیزیکی. اینجا چهارراه ولیعصر(عج) و ایستگاه متروی تئاتر شهر است؛ چهارراهی که به‌دلیل وجود زیرگذر پیداده و موقعیت جغرافیایی خاص آن که

تجهیز مراکز نابابوری در استان‌های کم‌برخوردار

مدیرعامل بنیاد ۱۵‌خرداد از تجهیز مراکز نابابوری استان‌های محروم و کم‌برخوردار کشور خبر داد و گفت: تجهیز مراکز نابابوری و پرداخت کمک‌هزینه درمان نابابوری به زوج‌های کمتربرخوردار ازجمله فعالیت‌های بنیاد در زمینه جوانی جمعیت است که در استان‌های کم‌برخوردار انجام می‌شود.

تسویه بدهکاری سازمان تأمین اجتماعی

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی از تسویه بدهکاری بانکی این سازمان خبر داد. میرهاشم موسوی توضیح داد: «در اوایل دولت مردمی این صندوق مبلغ ۱۰۶میلیارد تومان به سیستم بانکی بدهکار بود، ولی به‌تازگی این مبلغ را تسویه و پرداخت کرده‌ایم.»

گزارش میدانی از تذکرهای صمیمانه و مؤدبانه در متروی تئاتر شهر و چهارراه ولیعصر

عزیزم شالت...

حضور گروه‌های مردمی در غیاب و غفلت نهادهای مسئول

هم‌مرکز شهر است و هم نزدیک چند دانشگاه و اداره مهم دولتی، است: تذکر لسانی؛ نه کمتر و نه بیشتر، آن هم با تذکره‌های مودبانه و متین و آرام بدون کوچک‌ترین درگیری و برخورد فیزیکی. اینجا چهارراه ولیعصر(عج) و ایستگاه متروی تئاتر شهر است؛ چهارراهی که به‌دلیل وجود زیرگذر پیداده و موقعیت جغرافیایی خاص آن که

شده‌اند و با تذکر صمیمانه و مؤدبانه دیگران را به رعایت قانون دعوت می‌کنند. این در حالی است که چندماه است مسئولان به پنهان‌تصویب قانون جدید، اجرای قانون را معطل کرده‌اند. حال آنکه بسیاری از کارشناسان از جمله مسئولان ناجا معتقد هستند اساساً نیازی به قانون جدید وجود ندارد و قانون فعلی ظرفیت لازم برای توسعه فرهنگ حجاب و عفاف را داراست.

عکس همسفری محسن صیادی

تذکر بالحنی آرام

ساعات اولیه صبح است و اینجا از سروصدای خودروها و موتورسیکلت‌ها لفظه‌ای خالی نمی‌شود. ورودی‌های مترو حسایی شلوغ هستند و تنوع افراد رهگذر از نظر سنی، ظاهر و پوشش جلب توجه می‌کند. مقابل ورودی‌های مترو، بانوانی که با عنوان «سفیران هدایت» معروف شده‌اند استقرار یافته‌اند. مقابل هر یک از ورودی‌های پر تردد یکی از این بانوان ایستاده است. وظیفه تذکر دادن به بانوانی که پوشش مناسبی ندارند بر عهده این بانوان است و هیچ فرد دیگری در تذکر دادن به خاطیان از قانون و شرع دخالتی نمی‌کند. توقف آنها مقابل ورودی مترو و نظارت آرام و بی‌هیاهوی‌شان بر پوشش بانوان کافی است که عابران را بر مسئولیت‌شان آگاه کند. اغلب خانم‌ها حجابی مناسب دارند، اما در میان آنها خانم‌هایی هم به چشم می‌خورند که حد و حدود پوشش را رعایت نکرده‌اند. همان دو کلمه «عزیزم شالت...» بالحنی آرام و مهربان کافی است تا این خانم‌ها که شال و روسری‌ها را روی شانه‌هایشان انداخته تا پوی کیف و کوله‌پشتی‌شان گذاشته‌اند حجاب برسرنگارند؛ البته در بین عابران، انگشت‌شمار هم دیده می‌شوند که تذکر را دریافت می‌کنند و بدون توجه از کنار این افراد رد می‌شوند.

اینجا از تنش خبری نیست

۳ مریسم، یکی از فروشندگان زیرگذر

چهارراه ولیعصر است. به بهانه خرید از اقلامی که در دکانه‌اش به مردم ارائه می‌دهد، جلو می‌روم و می‌پرسم: «اینجا چقدر خلوت است. هفته پیش شنیدم شلوغ بوده و خیرهایی شده.» با تعجب زیر چشمی نگاهم می‌کند. معلوم است اعتماد نکرده و از حرف زدن امتناع دارد. می‌گویم: «جالب است بعضی‌ها به حرف این تذکردهنده‌های حجاب گوش نمی‌کنند. اگر تأثیر ندارد چرا اصلاً اینجا هستند؟» سر صحبت باز می‌شود؛ «خبری که نیست. دروغ می‌گویند که اینجا تنش وجود دارد. روزهای اول که این خانم‌ها مستقر شدند همه ترسیدند. بعضی از مسافران بعد از دریافت تذکره‌ها باور نمی‌کردند، موضوع به همین تذکر ختم می‌شود. اما عابرانی که هر روز از اینجا رد می‌شوند، دیگر عادت کرده‌اند. واقعا کاری ندارد؛ خیلی مودب و با آراش با همه صحبت می‌کنند.»

احیای یک واجب فراموش شده

۵ محمدی یکی از بانوان تذکردهنده ایستگاه می‌گوید: «در شرایط فعلی و بعد از اتفاقات تلخی که در جریان بی‌توجهی به قانون رسمی کشور رخ داد، اقبال مختلفی از مردم ناراحت بودند. بی‌حجابی و کم‌حجابی و بی‌حیای عده‌ای قلیل، بسیاری از مردم را از طیف‌های مختلف مذهبی و غیرمذهبی ناراحت کرده بود. صدای مردم درآمده بود که چرا برای این شرایط کسی کاری نمی‌کند. ما در این شرایط به این فکر افتادیم که خودمان تذکر دادن را در قالب نهی از منکر قانونی شروع کنیم. واقعا وقتی برخی از آمارها را می‌شنویم، دلمان می‌سوزد؛ آماری که از فروپاشی خانواده‌ها اثر همین بی‌حجابی‌ها و بی‌حیایی‌ها در استناد داده‌ها وجود دارد.» او همان زمان با دیدن یک خانم بی حجاب به او تذکر می‌دهد و در ادامه می‌گوید:

«ما با تعریف یک کار تشکیلاتی کاملاً مردمی و هماهنگی با فرجا و دادستانی دست به‌کار شده‌ایم. کار به این شکل است که برای جلوگیری از ضربه جدی به کبان خانواده‌ها موضوع امر به معروف را در قالب این طرح احیا کرده‌ایم. افراد داوطلبی که آموزش می‌بینند

کسی دنبال عابران راه نمی‌افتد

آفتاب کم‌روزی سنگسرفر بیادروی چهارراه ولیعصر(عج)پهن می‌شود، ولی از جمعیت مسافران عجول و شتاب‌زده متروی تئاتر شهر کم‌نمی‌شود گویا ساعت‌ها سرا یا ایستادن برای این بانوان که اغلب آنها جوان هستند، شاق و مشوار به‌نظر نمی‌رسد. چهارراه آرام‌به‌نظر می‌رسد و هیچ تنش خاصی دیده‌نی‌شود. حتی در مواردی که بعضی از خانم‌ها، بی‌توجه به تذکر شفاهی بانوان سفیر هدایت رد می‌شوند، دخالت‌فرد دیگری دیده‌نی‌شود. بعد از تذکر دادن، هیچ‌کس دنبال عابران راه نمی‌افتد که آنها را به زور مجبور کند حجاب بر سر کنند یا تذکره‌ای تندتر بدهد. با این حال همان تعداد معدود خانم‌های کشف حجاب کننده هم حرف این بانوان را گوش می‌کنند، این اقتداری به دور از تحکم و توسل به زور و قوه قهریه است. همین تذکر زبانی آرام و بدون تنش، خطایان را برای تمکین قانون مجاب می‌کند.

گمشده‌ای که پیدا شد

۴ یکی از خانم‌ها را که حتی روسری دور گردن ندارد، دنبال می‌کنم؛ از ابتدای ورود تا سوار شدن به مترو. زیرگذر را که رد می‌کنیم خودش شک می‌کند. متوجه می‌شوم که از ایستادن خانم‌های تذکردهنده در این محل باخبر است. دستش را سمت کیش می‌برد. انگار چیزی را گم کرده که می‌خواهد پیدایش کند. زبپ کیش را می‌بندد و مسیرش را ادامه می‌دهد. به محل ایستادن خانم‌های تذکردهنده که نزدیک است می‌شومیم سرعتش بالا می‌رود. سسرش را پایین انداخته است. حدود ۳متر از او فاصله دارم. یکی از خانم‌های مستقر در ایستگاه ستمش می‌رود و می‌گوید: «عزیزم شالت...»

خانم لطفاً شال‌تان را روی سرتان بگذارید.» سرش را بالا می‌آورد: «باشه می‌گذارم. الان مترو می‌رود.» خانم تذکر دهنده دوباره نگاهش می‌کند و با صدای آرام‌تری می‌گوید: «لطفاً همین الان سرتان کنید.» سرش می‌کند. روسری، همان گمشده‌ای است که چندقدم قبل در کیش را برای پیدایش باز کرده بود؛ حالا پیدایش می‌کند.

باز خورد‌ها بر ایمان انگیزه‌بخش بود

یکی دیگر از بانوان تذکردهنده که می‌بیند دارم با یکی از همکارانش صحبت می‌کنم، نزدیک می‌آید. او هم حرف‌های جالبی دارد: «یکی از خانواده‌های شهیداً ادامه کار برای ما ساز خورد‌هایی بود که‌ه از خانواده‌های شهیداً دریافت می‌کردیم که البته روزهای اول چون نمی‌دانستند کار از چه سویی برگزار و حمایت می‌شود به از گان‌های مختلف ارسال شده بود، ولی در نهایت به‌دست ما رسید. جالب آن روزی بود که شخصی که به ظاهر اصلاً مذهبی نمی‌رسید با کت و شلوار و کراوات پیش من آمد و از اجزای این کار تشکر کرد و گفت: چقدر خوب است که بالاخره یک کاری برای ایجاد امنیت بچه‌هایمان در جامعه دارد انجام می‌شود. با روزی که یک آقای به مدیرعامل یک شرکت بود، برایم تعریف کرد که با مواجهه با حضور شما احساس کردم به مرور بافت فرهنگی این منطقه تغییر کرده است. یکی از افرادی که به من باخورد داد، می‌گفت: من از زنجان آمدم. از سمت متروی طالقانی که آمدم این طرف، با دیدن شرایط ذوق کردم. با همسرم تماس گرفتم و گفتم: خیر خوب! گویا تغییراتی دارد انجام می‌گیرد و به من گفتند: این کارتان را قطع نکنید و ادامه دهید.» این خانم تذکردهنده می‌گوید: «ما برای این تذکر دادن به شکل مودبانه و بدون تنش، آموزش دیده‌ایم. تاکنون بیش از ۷۳۰۰ ساعت در میدان کار انجام داده‌ایم. اگر بخواهیم موضوع امر به معروف و نهی از منکر را جدی بگیریم و مسئله شدن آن را در شرایط کنونی بررسی کنیم باید بی‌ذریعیم که نهی از منکر در کشور زیاد است، اما تعداد انگشت‌شماری از آن دچار چالش می‌شود. این افراد که دچار چالش می‌شوند را نباید سرزنش کرد، بلکه بررسی‌ها نشان می‌دهد باید آموزش‌های اشتباهی که به مردم داده شده است را از مسئولان مطالبه کرد. مسئولان نباید وظیفه حمایت و آموزش این امر را فراموش کنند.»

یکی دیگر از افرادی که داخل مترو مستقر و مشغول تذکر است، می‌گوید: «در این موضوع ما تأکید روی تذکر داریم. اگر تذکر ما پاسخگو نباشد با دوربین‌هایی که تصاویر را ضبط کرده‌اند، چهره را شناسایی می‌کنیم و معرفی به مراجع قضایی انجام می‌شود. مهم است بدانیم که تذکر ما تنها به نداشتن روسری و شال محدود نمی‌شود. نخستین بار نهاد قضایی به تذکر اکتفا می‌کند، ولی در صورت تکرار حتماً برخوردهای قانونی توسط مقام قضایی صورت خواهد پذیرفت.»

چهارشنبه ۱۴۰۲-۱۴ شماره ۸۹۴۹

خانواده

میوه‌زندگی

آموزش مسئولیت‌پذیری

فوت و فن دارد

بعضی از والدین برای آسودگی کودک و از سر دلسوزی مسئولیتی به او نمی‌سپازند، اما محبویه آمیدی این روش تربیتی را صحیح نمی‌دانند و می‌گویند: «پروش مسئولیت‌پذیری در کودکان باعث بلوغ فکری، احساس ارزشمندی و افزایش اعتماد به نفس آنها می‌شود.» این روان‌شناس و مشاور خانواده اختلافات روانی را در بزرگسالی از پیامدهای نامطلوب رشد نیاختن مسئولیت‌پذیری در کودکان ذکر می‌کند و توضیح می‌دهد: «ما باید تعریف خود را از مسئولیت‌پذیری کودک واقعی کنیم و انتظار نداشته باشیم کودک مانند فردی بزرگسال به حل مشکلات خانوادگی، مالی یا اجتماعی اعضای خانواده بپردازد. اگر کودک از زیر بار انجام وظایف شخصی خود شساله خالی نکند و با انجام این‌س وظایف به بهسود و آرامش شرایط خانواده کمک کند، کودکی مسئولیت‌پذیر است.» آمیدی استفاده از تنبیه و اجبار را برای مسئولیت‌پذیر کردن کودکان صحیح نمی‌دانند و می‌گویند: «اگر کودک باور کند که مسئولیت‌پذیری او برای والدین امری ارزشمند و مهم است و تلاش‌هایش برای انجام وظایف در احساس رضایت والدین و سبک‌تر شدن بار مسئولیت آنها نقش‌ی تأثیرگذار دارد، یقیناً انجام وظایف خود را امری شاق و اجباری تلقی نمی‌کند و برای تأثیرگذار بودن در جمع خانواده تلاش خود را به‌کار می‌برد.» این مشاور خانواده سختگیری، وسواس و کم‌حوصلگی مادران را مانع مسئولیت‌پذیری فرزند عنوان می‌کند و ادامه می‌دهد: «کودک برای اینکه وظایفش را بدون نقص انجام دهد به زمان نیاز دارد و شما نباید کودک کم‌سن و سال خود را برای مواردی مانند نامرتب تا کردن لباس‌هایش، سرریز کردن جای یا شیراز لیوانش و... مورد مواخذه قرار دهید.»

نگاه

طوفان الاقصی و آینده‌ای دیگر

ادامه از صفحه اول

طوفان الاقصی، یک جنگ معمولی نیست، بلکه بخشی از تحولات مربوط به گذار از نظم جهانی کهنه به نظم عادلانه‌تر و متکثرتر است. طرف برانده این تحولات که منطقه‌ای وسیع از بانوان در شرق آسیا تا کوکراین در شرق اروپا و فلسطین، سوریه و لبنان در غرب آسیا را شامل می‌شود، جز آمریکا، اسرائیل و انگلیس نیست؛ به همین جهت نمی‌توان نسبت به آنچه بین فلسطین و اسرائیل می‌گذرد، بی‌تفاوت بود و ما باید خود را در جهانی احساس کنیم که آن جهان در دل انقلاب اسلامی ما غزه گسترده شده است؛ جهانی که دیگر نه‌تنها جهان اسرائیل، بلکه جهان جریان استکباری، دیگر امکان ادامه خود را ندارد و عملاً معادلات قدرت در حال تغییر است.

برکات درک سنت‌های الهی

آیا در صحنه‌های تجاوزی بس سنگین که رژیم صهیونیستی در مقابل مردم فلسطین پیش آورده، به‌حق حیات برای مردم فلسطین در سنت الهی اندیشیده‌ایم یا گمان می‌کنیم اسرائیل به جهت قدرتی که دارد، بیروزی را نیز صاحب می‌شود؟ کافی است متوجه حضور فعال سنت‌های الهی باشیم تا معنای آینده مردم مبارز فلسطین را فهم کنیم. این است بصیرتی که با درک سنت‌های جاری الهی برای انسان پیش می‌آید، امری که ما در کره‌لا املیست و امروز بعد از کره‌لا بسابین پیروزی‌ها قابل احساس و لمس است. آیا توجه داریم که سنتست خدا، با فریاد مظلومیت فلسطینیان، سنگ‌های دیروز را به موکش‌های امروزین تبدیل کرده؟ و این سنت ادامه دارد و وعده‌های فوق تصور الهی در پیش است.

مقابله با ایران، عین حضور در جبهه اسرائیل است

در رخداد طوفان الاقصی آنچه ما را به اندیشه دعوت می‌کند، چیزی نیست جز آنکه جایگاه جریان‌ها روشن و روشن‌تر می‌شود تا معلوم شود امروز پیروسیون مقابل ایران درواقع فرزندان اسرائیل بوده‌اند و این هشداریش است جدی‌تایه کلیت جریان‌ها ببیندیشیم و به نه ضعف‌ها و قوت‌های جزئی؛ زیرا به خوبی روشن شد مقابله با نظام اسلامی ایران، عین حضور در جبهه اسرائیل است. در این حالت می‌توانیم متوجه شویم تاریخی در راستای ادامه انقلاب اسلامی در جهان اسلام در حال ظهور است و ما باید جایگاه خود را نسبت به این تاریخ معلوم کنیم تا در جهانی که جهان استکباری نیست، حاضر شویم. اگر کسی همچنان جبهه حق را در این زمانه شناخته‌است، بداند که جای دیگری برای اندیشه و تفکر تاریخی وجود ندارد تا خود را در آنجا معنا کند؛ هرچند علامه دهر باشد.

عبرت بزرگ

چهره وحشی تمدن غربی در آینه اسرائیل و امید برای وارونه‌نشان‌دادن حقیقت به کمک رسانه، امری است که ما در امروز خود می‌توانیم به عبرت بزرگی نایل شویم به همان معنایی که خداوند در قرآن در مورد یهودیان فرمود: «خداوند متعال کسی است که کافران اهل کتاب را در نخستین برخورد (با مسلمانان) از خانه‌هایشان بیرون راند. گمان نمی‌کردید آنها خارج‌شوند و خودشان نیز گمان می‌کردند که دژهای محکم‌شان آنها را از عذاب الهی مانع می‌شود، اما خداوند از آنجا که گمان نمی‌کردند به سراغشان آمد و در قلب آنها ترس و وحشت افکند؛ به گونه‌ای که خانه‌های خود را با دست‌خویش و با دست مؤمنان ویران می‌کردند؛ پس عبرت بگیرید ای صاحبان چشم.» (حشر۷)

معنای «به‌خود واگذاشتگی»

آیا تاکنون از خود پرسیده‌ایم در معجزه غیرقابل پیش‌بینی مقاومت در چیست؟ در این مورد خوب است به جایگاه تاریخی انقلاب اسلامی فکر کنیم؛ راهی که گشودگی آن در دل حضور در آن پیش می‌آید؛ در مقابل جبهه‌ای که تنها با محاسبات مادی آینده خود را پیش‌بینی و خود را معنا کرده و روشن است که این یعنی «به‌خود واگذاشتگی» که عین بی‌ثمری است.